

Dialogin merkitys ennakointityössä

Kansallisen ennakointiverkoston seminaari

4.3.2011

Jussi Ahokas

VALTION TALOUDELLINEN TUTKIMUSKESKUS

Esityksen sisällys

- Ennakointi, historia ja tulevaisuus
- Laskennalliset YTP-mallit ja eksogeeninen tieto
- Esimerkki: Dialogi alueellisessa ennakointiprosessissa
- Johtopäätökset

Ennakointi, historia ja tulevaisuus

- Ennakoinnin tavoitteena hahmottaa yhteiskunnallisen kehityksen suuntaa
- Ennakoinnissa historiallinen kehitys yhdistetään tulevaisuuden kehitykseen
  - Tulevaisuus välttämättä epävarma
  - Historia toimii karttana tulevaisuuteen
  - Ääretön määrä mahdollisia kehitysuria

Ennakointi, historia ja tulevaisuus

- Ennakointityössä hahmoteltava useita vaihtoehtoisia tulevaisuudenkuvia
  - Perustelut tehtäville oletuksille: historian analysointi, tiedossa olevien tulevaisuuden vaikuttavien tekijöiden analysointi, epävarmemmat odotukset
  - Toisilleen vaihtoehtoisten skenaarioiden vertailu, taustaoletusten punnitseminen
  - Tässä työssä eri ennakointitoimijoiden välinen dialogi keskeisessä roolissa

Laskennalliset YTP-mallit ja eksogeeninen tieto

- Mallin ratkaiseminen vaatii eksogeenista tietoa
  - Eksogeenisten muuttujien määrittely ja valinta
  - Oletukset muuttujien kehityksestä mallin ulkopuolelta
- Perusuran laadinta
  - Historiallinen analyysi: trendiennusteet eksogeenisille muuttujille
  - Ulkopuoliset ennusteet: ennusteet makromuuttujille

Laskennalliset YTP-mallit ja eksogeeninen tieto

- Skenaariotyö
  - Perusuran tulosten ja taustaoletusten arviointi
  - Vaihtoehtoisten oletusten laadinta → politiikkashokit eksogeenisille muuttujille
  - Vaihtoehtoisten skenaarioiden tulosten ja taustaoletusten arviointi sekä vertailu
- Tulosten hyödyntäminen suunnittelussa ja poliittisessa päätöksenteossa

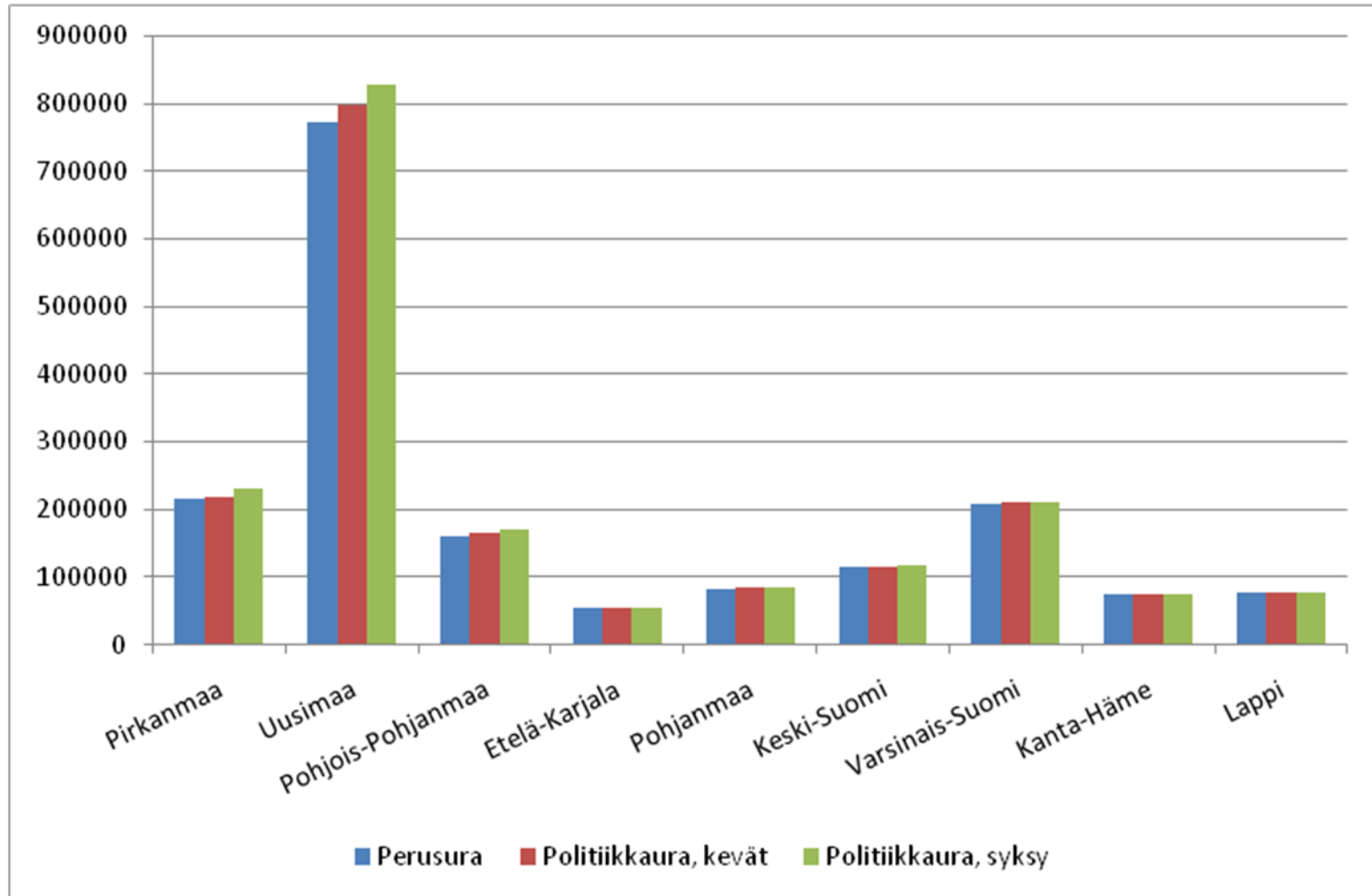
Esimerkki: Dialogi alueellisessa ennakointiprosessissa

- Alueellinen ennakointiprosessi 2010:
  - Tavoitteena ennakoida maakunnallista työvoiman tarvetta vuoteen 2025 asti
  - Alueelliset työllisyysennusteet pohja-aineistona koulutustarpeen ennakoinnille
  - Ennakointityössä mukana VATT, PATKET-konsortio, maakuntien liitot, alueelliset ennakointityöryhmät → ennakointityön dialogi

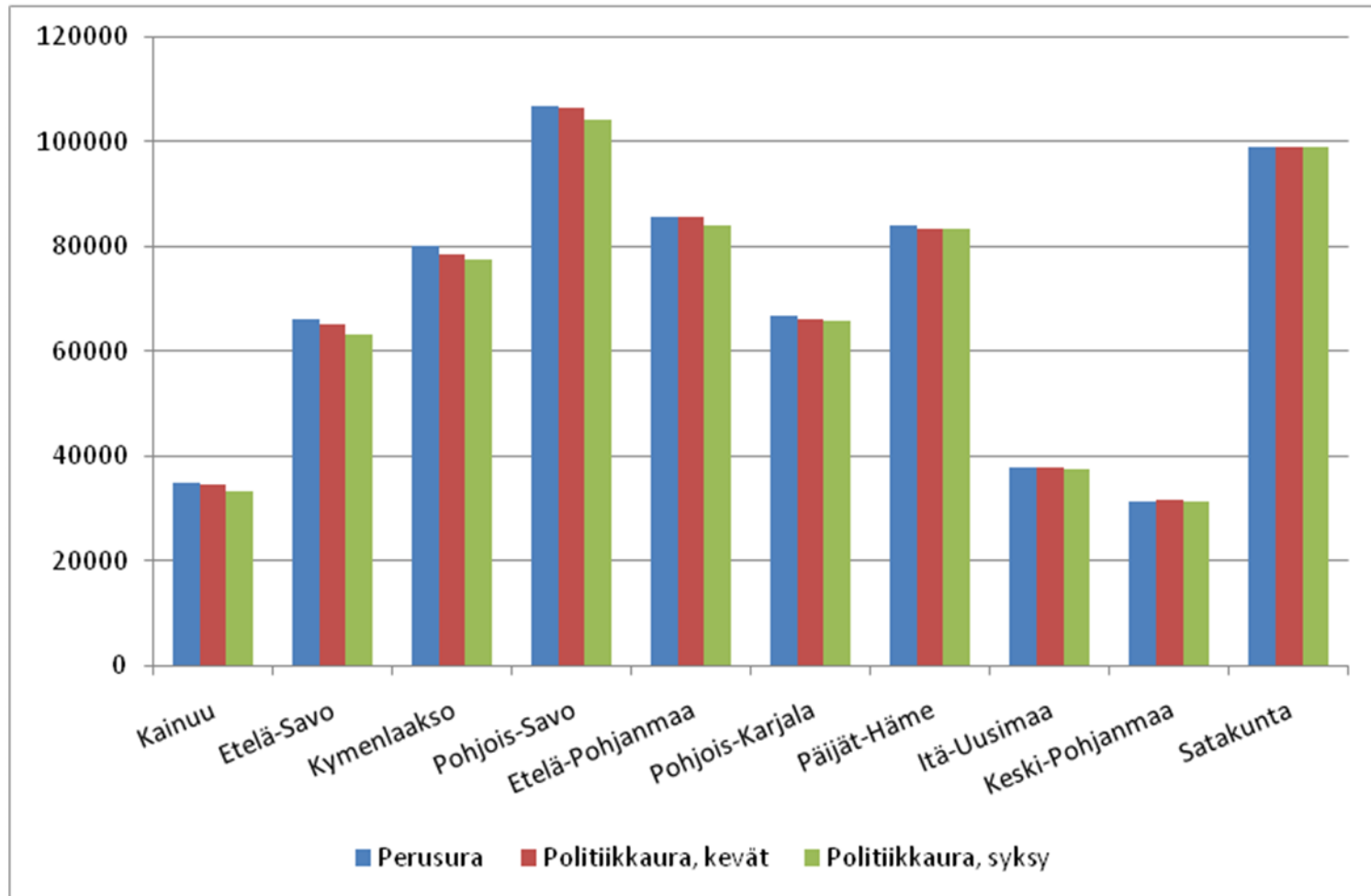
Esimerkki: Dialogi alueellisessa ennakointiprosessissa

- Alueellinen perusura ja kaksi politiikkauraa
  - Kolme kommentointikierrosta
  - Perusura: ei politiikkatoimia, staattinen työllisyyden aluerakenne
  - Poliittikkaskenaariot: politiikkatoimien huomioiminen toimialatasolla, dynaaminen työllisyyden aluerakenne

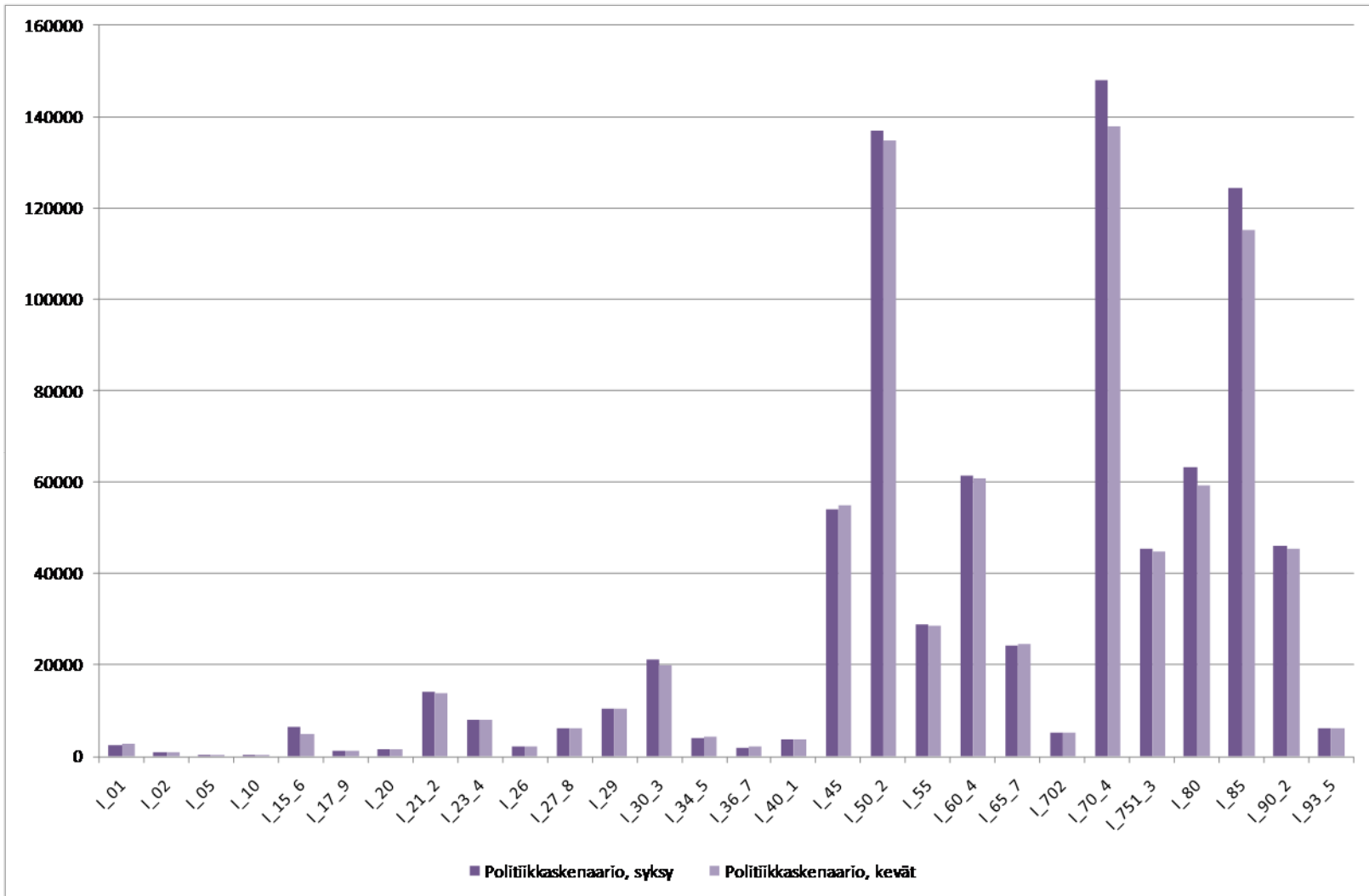
Työllisten määrä maakunnittain vuonna 2025

Työllisten määrä maakunnittain vuonna 2025

Uusimaa: työlliset toimialoittain vuonna 2025

Esimerkki: Dialogi alueellisessa ennakointiprosessissa

- Alueiden kanssa käyty dialogi vaikutti
  - alueelliseen kokonaistyöllisyyteen
  - alueelliseen työllisyyden toimialarakenteeseen
  - koko maan kokonaistyöllisyyteen
  - koko maan työllisyyden toimialarakenteeseen
- Lopputuloksena politiikkaskenaario ja yksityiskohtaiset perustelut → vaihtoehtoiset skenaariot

Johtopäätökset

- Ennakointityössä dialogin merkitys erittäin suuri
- YTP-malleilla toteutettava ennakointi riippuvaista ulkopuolisesta tiedosta, jota ennakointitahojen välinen dialogi voi tuottaa
- Dialogista perustelut vaihtoehtoisille tulevaisuudenkuville → ennakointitulosten uskottavuus, ymmärrettävyys ja vertailukelpoisuus parantuvat